

Accountor Oslo AS
styret
Grenseveien 86
0663 OSLO

VÅR REFERANSE
17/5649

DERES REFERANSE

DATO
13.10.2017

Finanstilsynets merknader etter stedlig regnskapsførertilsyn

1. Bakgrunnen for tilsynet

Finanstilsynet viser til stedlig regnskapsførertilsyn avholdt med Accountor Oslo AS den 19. juni 2017. Finanstilsynets foreløpige merknader ble oversendt regnskapsførerselskapet den 16. august 2017, hvor tilsynsrapporten fulgte vedlagt. Regnskapsførerselskapets tilsvarende svar er mottatt den 15. september 2017.

Bakgrunnen for tilsynet er Finanstilsynets prioritering av tilsyn med de største regnskapsførerselskapene/grupperingene. Det er av betydning for kvaliteten i samtlige regnskapsføreroppdrag at det foreligger forsvarlige retningslinjer og rutiner for virksomheten.

Det stedlige tilsynet omfattet kontroll av om regnskapsførervirksomheten drives i samsvar med gjeldende krav, herunder om oppdragene utføres innenfor god regnskapsføringsskikk. De utvalgte enkeltoppdragene er også kontrollert for etterlevelse av regnskapsloven, bokføringsloven og annen relevant lovgivning. Regnskapsførere har en viktig oppgave knyttet til å hindre eller avdekke økonomisk kriminalitet. Tilsynet dekket derfor også regnskapsførers oppfyllelse av pliktene etter hvitvaskingslovgivningen.

Alle regnskapsførerselskap er underlagt risikostyringsforskriften. Finanstilsynets tilsyn dekker derfor en vurdering av om det er gjort en risikovurdering som er tilpasset den konkrete virksomheten, at risikoene er håndtert på en forsvarlig måte og at rapportering har skjedd, jf. forskrift om risikostyring og internkontroll

2. Oppdragsutførelsen

At regnskapsføringen skjer i samsvar med de krav som gjelder i lovgivningen, er en sentral risiko. Gode retningslinjer og rutiner med kontroll av at de etterleves, er et nødvendig risikoreduserende tiltak. Finanstilsynet fremhever at det enkelte regnskapsførerselskap selv er ansvarlig for at retningslinjer og rutiner som benyttes i virksomheten oppfyller kravene i regnskapsførerlovgivningen, også om de er utarbeidet av andre.

Finanstilsynet valgte ut fem oppdrag for kontroll. I tillegg ble det valgt ut fire oppdrag for kontroll av oppdragsavtaler. Det vises til tilsynsrapporten som beskriver nærmere hva Finanstilsynet kontrollerte og vurderte under tilsynet.

Resultatet av kontrollen og selskapets tilsvaer fremgaa av punktene 2.1 til 2.4 under:

2.1 Avstemninger og dokumentasjon (tilsynsrapporten pkt. 3.1.6 og 3.2)

Det følger av regnskapsførerloven § 2 andre ledd, jf. GRFS punkt 5.8.3 at samtlige kontoer i balansen skal avstemmes og dokumenteres i forbindelse med utarbeidelse av årsregnskap og/eller ligningspapirer, med mindre de er ubetydelige. Resultatkontoer skal avstemmes dersom dette vurderes som vesentlig for å sikre et korrekt regnskap. Det skal foreligge tilstrekkelig dokumentasjon til at avstemmingene skal la seg etterprøve. Det følger også av bokføringsloven § 11 første ledd at ved utarbeidelse av årsregnskap skal det foreligge dokumentasjon for alle balanseposter med mindre de er ubetydelige. Bokføringsforskriftens kapittel 6 gir ytterligere detaljer om hva som skal dokumenteres.

Ved det stedlige tilsynet kontrollerte Finanstilsynet avstemmingene for fem oppdrag. Kontrollen viste at det i noen grad var manglende eller mangelfulle avstemninger for fire av de kontrollerte oppdragene. For ett av oppdragene manglet det avstemmingsdokumentasjon for 3 av balansekontoene (11 %), mens det for de tre andre oppdragene var mangler ved henholdsvis 6 balansekontoer (30 %), 5 balansekontoer (20 %) og 2 balansekontoer (12 %).

Manglene knyttet til avstemninger er et brudd på regnskapsførerselskapets plikter. Finanstilsynet har bedt selskapet om å opplyse om hvilke tiltak som vil bli iverksatt for å sikre at kravene til avstemninger i regnskapsførerloven, herunder god regnskapsføringsskikk, blir oppfylt.

I regnskapsførerselskapets tilsvaer fremgaa følgende: "*Etter gjeldene regelverk skal alle balanseposter i regnskapet avstemmes og dokumenteres med mindre balanseposten er ubetydelig. Vi krever at våre medarbeidere etterlever dette, og vil kontrollere at avstemninger og dokumentasjon er i henhold til regelverket. Kontrollen utføres ved at oppgaven "Kontroll av balansedokumentasjon" benyttes på alle oppdrag pr. 31.12."*

2.2 E-postsignatur som benyttes av selskapet (tilsynsrapporten pkt. 2.8)

Det fremgaa av regnskapsførerloven § 1 tredje ledd at selskap som nevnt i § 6 skal bruke betegnelsen "autorisert regnskapsfører" i tilknytning til navnet.

Etter Finanstilsynets syn innebærer dette kravet at det også av e-postsignaturen skal fremkomme at e-posten er sendt av et autorisert regnskapsførerselskap. Dette gjelder i hvert fall i de tilfeller der det ikke sendes et vedlegg der dette fremkommer.

Etter Finanstilsynets syn skal det også fremkomme av e-postsignaturen hvilken juridisk enhet posten er sendt på vegne av. Når det bare er "angitt" Accountor er ikke dette klart. Fordi situasjonen er den samme i de to andre heleide datterselskapene som Finanstilsynet har gjennomført tilsyn med, antar Finanstilsynet at e-postsignaturen er bestemt av Accountor AS. Finanstilsynet har tatt dette opp i brev til Accountor AS. Det er imidlertid det enkelte selskaps ansvar å bringe forholdet i orden.

Av selskapets tilsvare fremgår det at det er tatt i bruk en oppdatert signatur som inneholder riktig selskapsnavn "Accountor Oslo AS", samt informasjon om at det er et autorisert regnskapsførerselskap.

2.3 Overordnet intern kontroll på oppdragsnivå (tilsynsrapporten pkt. 3.1.1 og 3.2)

Det følger av GRFS punkt 7.1 «Overordnet intern kontroll på oppdragsnivå» at oppdragsansvarlig eller annen autorisert regnskapsfører minst en gang årlig minst skal kontrollere følgende for hver oppdragsgiver:

- a) At oppdragsavtale er à jour.
- b) At fullmakter er skriftlig dokumentert og à jour.
- c) At oversikt over mottak og utlevering av oppdragsgivers regnskapsmateriale er jour.
- d) At vurdering av oppdragsgivers interne rutiner er gjennomført og dokumentert.
- e) At avstemminger utføres og dokumenteres tilfredsstillende.
- f) At handlinger i forbindelse med årsoppgjør er gjennomført.
- g) At rapportering gjennomføres i henhold til oppdragsavtalen og krav gitt i eller i medhold av lov.
- h) At fremdriftsoversikt er à jour.
- i) At oppdragsdokumentasjon er à jour.

Kravet om å foreta en overordnet og dokumentert intern kontroll på oppdragsnivå gjelder uavhengig av om det benyttes medarbeidere på oppdraget eller ikke. Det er den oppdragsansvarlige sitt ansvar å påse at dette faktisk blir gjort.

Selskapet skal benytte Accountor gruppens rutiner for å dokumentere at overordnet kontroll på oppdragsnivå er utført. Ved kontroll av enkeltoppdrag var det et for ett av de kontrollerte oppdragene (ref. punkt 3.2.2) ikke dokumentert at det var utført en overordnet intern kontroll på oppdragsnivå. En slik kontroll ville blant annet kunne avdekket at det ikke fremkommer av oppdragsavtalen at regnskapsførerselskapet setter opp årsregnskap for oppdragsgiver og at det ikke forelå dokumentasjon for utførte periodiske handlinger gjennom året.

For de andre oppdragene ble det blant annet avdekket at det for to av disse mangler et vedlegg til oppdragsavtalen om at oppdragsansvarlig er endret. For ett av oppdragene var ikke fullmakten signert av oppdragsgiver og for et annet oppdrag var ikke oppdragsavtalen signert av regnskapsførerselskapet. Av andre mangler kan nevnes at nivå for risikoklassifisering ikke er tilstrekkelig begrunnet. Dersom den overordnede kontrollen på oppdragsnivå hadde vært tilfredsstillende gjennomført, så kunne feil og mangler i oppdragsutførelsen vært avdekket og rettet.

Finanstilsynet har bedt om å få opplyst om hvilke tiltak regnskapsførerselskapet vil iverksette for å sikre at det blir utført kontroll av alle regnskapsføreroppdragene slik at kravene i GRFS punkt 7.1 blir oppfylt.

Av selskapets tilsvare fremgår: " *Oppdragsansvarlig eller en annen autorisert regnskapsfører kontrollerer minst en gang årlig at oppdragsavtalene og krav gitt i medhold av lov etterleves for hver oppdragsgiver. Feil og mangler som avdekkes under kvalitetskontrollen skal korrigeres så raskt som mulig. Gjennomført korreksjon skal dokumenteres. Dette er det utarbeidet rutiner for. Vi benytter Accountor gruppens rutiner for å dokumentere at kontroll på oppdragsnivå er gjennomført. Dette gjøres bl.a. ved at vi planlegger for lovpålagte oppgaver gjennom året i PO med*

datoangivelse for når kontrollen skal gjennomføres. Ansatte må ha opplæring og felles gjennomgang av utførelse av kvalitetskontrollen. Dette skjer i løpet av høsten 2017. Mangler avdekket i kvalitetskontrollen har ikke blitt godt nok fulgt opp tidligere. Accountor har en kvalitetsrutine som beskriver prosedyrer for oppfølging av feil og mangler avdekket i kvalitetskontrollen. Denne rutinen er nå innskjerpet, og det foretas kontroller for å kvalitetssikre at prosedyren følges."

2.4 Intern kvalitetskontroll av medarbeidere uten autorisasjon som regnskapsfører (tilsynsrapporten pkt. 3.1.7 og 3.2)

Det følger av regnskapsførerloven § 2 andre ledd, jf. GRFS punkt 7.2 at dersom arbeid utføres av andre enn oppdragsansvarlig regnskapsfører, skal oppdragsansvarlig regnskapsfører utføre kvalitetskontroll av det utførte arbeidet, ev. påse at slik kontroll utføres av en eller flere andre autoriserte regnskapsførere.

Kvalitetskontroll av medarbeiders oppdragsutførelse skal minst omfatte:

- Oppdragsutførelse, herunder gjennomført fakturering, lønnsregistrering, bokføring, avstemming, årsoppgjør mv.
- Rapportering, herunder gjennomført pliktig regnskapsrapportering og rapportering til oppdragsgiver.

Accountor Oslo AS benytter en skriftlig rutine utarbeidet av Accountor gruppen for kvalitetskontroll av arbeid utført av medarbeidere uten autorisasjon som regnskapsfører.

Ved kontroll av fem enkeltoppdrag ble det avdekket at rutinen i noen tilfeller ikke fungerer som forutsatt. Dette gjelder følgende:

- Etter gjennomført kvalitetskontroll i 2015 og 2016 er det påpekt at ny oppdragsavtale må utarbeides. Dette var ikke gjort på tilsynstidspunktet.
- På 4 av 5 kontrollerte oppdrag var det manglende eller mangelfull avstemmingsdokumentasjon for deler av balansekontoene.
- For to av oppdragene fremgår det ikke om påpekte avvik er korrigert.
- For to av oppdragene fremgår det ikke hvem som har foretatt kvalitetskontrollen.

Finanstilsynet har bedt opplyst om hvilke tiltak regnskapsførerselskapet vil iverksette for å sikre at det blir utført intern kvalitetskontroll av alle regnskapsføreroppdragene hvor det benyttes uautorisert medarbeider på oppdraget, slik at kravene i GRFS punkt 7.2 blir oppfylt.

Av selskapets tilsvare fremgår det at selskapet vil følge de fastsatte rutinene for kvalitetskontroll og påse at *"alle uautoriserte medarbeidere vil bli kontrollert i henhold til planlagt frekvens, og oppgaven vil ikke få status utført før eventuelle feil og mangler er utbedret. Dette vil faglig leder følge opp spesielt."*

3. IKT-risikoen

IKT-risikoen er en sentral risiko i regnskapsførervirksomhet. En nærmere omtale av IKT-risikoen i regnskapsførerselskaper fremkommer i Finanstilsynets fellesrapport etter tematisyn om IKT-risikoen i regnskapsførerselskaper i 2015, datert 15. april 2016.

I likhet med de andre regnskapsførerselskapene i Accountor-gruppen har Accountor Oslo AS utkontraktert sin IKT-virksomhet til Accountor AS. Dette innebærer at regnskapsførerselskapene benytter de IKT-løsningene som velges av Accountor AS. Accountor AS benytter Accountor Solutions AS til oppfølging av IKT-virksomheten. Accountor Solutions AS benytter [...] som en sentral leverandør av IKT-tjenester til Accountor-gruppens regnskapsføringsvirksomhet. Finanstilsynet bemerker at Accountor Oslo AS uansett fullt ut har ansvar også for denne delen av virksomheten. Dette ansvaret må ivaretas i samsvar med risikostyringsforskriften, og regnskapsførerselskapet må påse at avtalene oppfyller forskriften § 5.

Finanstilsynet har bedt om regnskapsførerselskapets vurdering av om bestemmelsen er oppfylt. Det opplyses om at Accountor AS og Accountor Solutions AS er orientert om at Finanstilsynet har bedt om denne vurderingen.

Selv om det er forsvarlig å utkontraktere håndteringen av IKT-risikoen til Accountor AS, må Accountor Oslo AS ha en beredskapsplan for hvordan en svikt i IKT-leveransene skal håndteres i egen virksomhet. Accountor Solutions AS har opplyst at det foreligger en slik beredskapsplan i det enkelte regnskapsførerselskap som blant annet inneholder omtale av hvordan forholdet til selskapets oppdragsgivere skal håndteres, herunder varsling, hvem som skal varsle og når slik varsling skal skje. Finanstilsynet har fått tilsendt den planen som er utarbeidet.

Det fremkommer av selskapets tilsvaret at det er gjort en vurdering av forholdet til risikostyringsforskriften og at selskapet mener at § 5 er oppfylt. Det vises blant annet til at det foretas det en årlig risikoanalyse av den felles IKT plattformen, at avtalene gir tilstrekkelig innsyn og kontroll og at det er tilstrekkelig kompetanse i regnskapsførerselskapet til å følge opp at også den utkontrakterte virksomheten drives forsvarlig.

Finanstilsynet har merket seg at Accountor Oslo AS' svar er det samme som fra de øvrige regnskapsførerselskapene, og at det derfor kan reises spørsmål ved om selskapet har gjort en selvstendig vurdering. Finanstilsynet tar likevel selskapets tilsvaret til etterretning.

Når det gjelder selskapets beredskapsplan må denne tilpasses det enkelte selskapets virksomhet. Finanstilsynet fant at beredskapsplanene i de kontrollerte regnskapsførerselskapene var tilnærmet identiske og at flere av de tiltakene som skal iverksettes når hendelsen inntreffer ikke var tilstrekkelig beskrevet. Dette innebærer at alle regnskapsførerselskapene må angi hvilke konkrete handlinger som skal utføres når det er behov for å løse en tidskritisk situasjon for selskapet for at beredskapsplanen skal være til hjelp.

Finanstilsynet forutsetter at selskapet utfyller beredskapsplanen og sikrer at denne er tilpasset virksomheten i Accountor Oslo AS.

4. Finanstilsynets konklusjon

Det stedlige tilsynet viste at regnskapsførerselskapet hadde iverksatt rutiner på de fleste områder i samsvar med de krav som stilles etter regnskapsførerloven, herunder god regnskapsføringsskikk. På enkelte sentrale områder ble det avdekket mangler som innebærer at regnskapsførerselskapet må iverksette tiltak for å bringe virksomheten i samsvar med kravene i lovgivningen.

Det vises også til tidligere tilsendt tilsynsrapport hvor det er tatt opp enkelte forhold av mindre vesentlig karakter. Det legges til grunn at også disse forholdene blir rettet opp i.

Finanstilsynet tar selskapets tilsvarende til etterretning og forutsetter at selskapet fremover fullt ut vil oppfylle de krav som stilles etter regnskapsførerloven, herunder god regnskapsføringsskikk.

For Finanstilsynet

Kjersti Elvestad
seksjonssjef

Steinar Hopland
seniorrådgiver

Dokumentet er godkjent elektronisk og har derfor ikke håndskrevne signaturer.